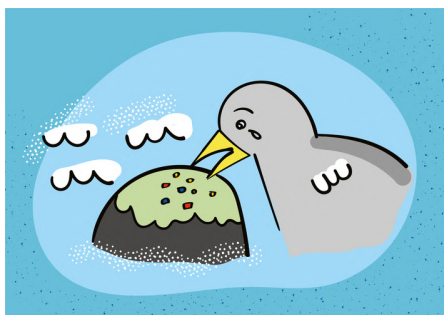

Teine peatükk. VÄIKEPRÜGI

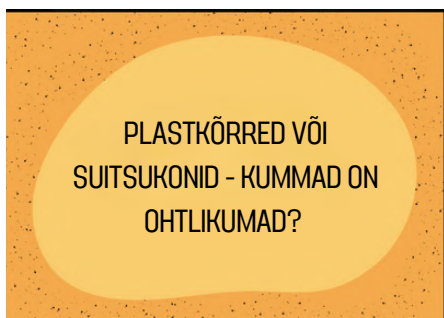
1.
Väikeprügi on nii väike, et selle suhtes võib tekkida prügipimedus.

- Mis on teie arvates väikeprügi? Mis on prügipimedus?
- Mart Normet, maailmakoristuspäeva üks eestvedajaid Eestis, usub, et kuna väikeprügi on väga väike, võib selle osas tekkida prügipimedus. Väikeprügi-reostus mõjutab keskkonda palju karmimalt kui suured asjad nagu külmkapp jms. Kui viimased visatakse metsa alla, jäävadki need sinna, aga väikesed asjad jõuavad lõpuks merre.

2.
Plast ei lagune looduses,

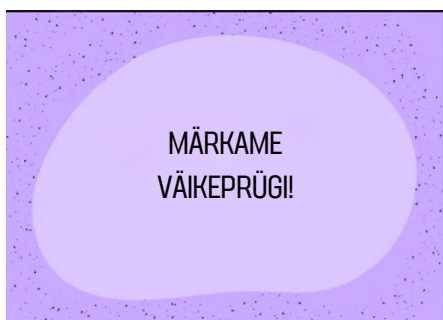
- Plastist saab murenedes mikroplast, mille iga tükk on väiksem kui 5 mm. Mikroplastist saab nanoplast, mille iga tükk on u 0,1 mikromeetrit.
- Reovesi kannab mikroplasti mulda, magevette ja merre. Vaikses ookeanis moodustuvad prügist hiigelkogumid - prügisaared.
- Edasi jõuab mikroplast kalade, loomade, lindude organismi – nad söövad värvilisi plastjätmeid, sest need sarnanevad nende toiduga.
- Plastitükke võib leida rohkem kui 90% merelindude kõhust.
- Kalade, lindude ja loomade kaudu jõuab mikroplast meie toidulauale.

3.
Ka päris väike prügi on loodusele ja meile väga ohtlik.

- Alates 2021. aastast on plastkõrred, ühekordsed taldrikud, söögiriistad, õhupallide varred, vatitikud jm Euroopas keelatud.

- Maailma kõige suuremaks prügiprobleemiks peetakse hoopis suitsukonisid, sest:
- tselluloos-atsetaatkiududest sigaretifilter ei lagune bioloogiliselt;
- umbes 6 triljonist igal aastal suitsetatud sigaretist jõuavad 4,5 triljoni sigareti filtrid loodusesse;
- suitsukonid võivad pidurdada taimede kasvu;
- loomad ja linnud on valimatud sööjad – see tähendab, et nad ei suuda vahet teha toidul ja plastjäätmel, sealhulgas suitsukonidel. Suitsukonid võivad neid kas lämmatada või mürgitada toksiinidega, millest nad ei ole võimelised taastuma;
- kaladele on surmavad juba ühest konist leostuvad mürgised ained;
- üks suitsukoni võib mürgitada kuni 1000 liitrit vett;
- sigaretid sisaldavad vähemalt 4000 kemikaali, neist umbes 50 võib tekitada pahaloomulisi kasvujaid.

4. Läheme tänavale ja märkame väikeprügi!

- Enne seda võite vaadata löiku saatest „[Mereprügipüüdur Seabin](#)”, kus räägitakse väikeprügist (alates 4.48 kuni 6.18 sek).

KATSE. Väikeprügijaht

- Enne katset valmistavad õpilased endale munakarbist väikeprügi korjamise karbid. Karpide peale või sisse saab kleepida väljaprintitud joonistused, need leiad järgmiselt lehelt. Karpe võib kaunistada ka oma soovi järgi.
- Kui karbid valmis, võtke need kaasa ja tehke koos jalutuskäik kooli ümbrusse. Aita lastel väikeprügi esmalt märkama hakata ning siis korjake koos seda karpidesse. NB! Korjamiseks on kindlasti vaja töökindaid.
- Pärast koristamist lugege üle, kes mida leidis ja mis olid kõige kummalisemad väikeprügid, mida tänavatelt leiti.
- Munakarp on hea mõõtevahend: väikeprügi on kõik see, mis sinna ära mahub.
- Koristama minnes võib kaasa võtta ka suurema koti – kui märkate muud prügi tänavatel vedelemas, saate ka selle kaasa võtta ja hiljem koos õpilastega õigesse konteinerisse panna.